

Bevégeztetett! **74 év után eltörölték a szolgálati nyugdíjrendszert**

Május óta folyamatosan adtunk hírt a kormány által bejelentett, az öregségi nyugdíjkorhatár alatti nyugdíjak átalakításával kapcsolatos fejleményekről. A Parlament végül december elején elfogadta a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló törvényt. **A 2012. január 1-től hatályba lépő 2011. évi CLXVII. számú törvény december 9-én, a Magyar Közlöny 148. számában jelent meg.**

A szolgálati nyugdíj intézményrendszere az 1937. évi XXIV-es törvénycikk óta létezett. Az elmúlt 74 évben erre, ideológiai töltetűtől függetlenül, minden rendszer büszke volt, vívmánynak tekintette. Ezzel szemben az elmúlt másfél évben a jelenlegi kormány a társadalmon élösködő heréknek állította be a szolgálati nyugdíjban levőket és minden eszközt felhasznált arra, hogy közvélemény szemében igazságtalan és érdemtelen jogként tüntesse fel a még állományban lévők szolgálati nyugdíjra való jogosultságát. Sajnos az oszd meg és uralkodj elve ezúttal is hatékonyan működött...

Korábbi már részletesen ismertettük az aktív és a nyugdíjas hivatásos állományt érintő főbb változásokat, melyek végül az alábbi tartalommal jelentek meg a kiadott jogszabályban. Mivel az immár megvalósult kormányzati jogsértést illetően már számos alkalommal kifejtettük a véleményünket, ezért most csak a tényekre szorítkozva adunk számot a kihirdetett törvény által hatályba lépő változásokról.

Aktív állományra vonatkozó szabályok

2012. január 1-től a hivatásos szolgálati jogviszonyban állók nyugdíjkorhatára megegyezik az úgynevezett civil öregségi nyugdíjkorhatárral, ami mint tudjuk folyamatosan emelkedik, a hatályos szabályozás szerint a 65. életév betöltéséig. Ezzel egyidejűleg a jövő évtől szolgálati nyugállományba helyezésre már nem, illetve csak néhány, a törvényben nevesített kivételes esetben kerülhet sor:

- akivel a felmentését, nyugállományba helyezését 2012. január 1. előtt írásban közölték, ha a szolgálati viszonya megszűnését követő napon a 2011. december 31-én hatályos szabályok szerint szolgálati nyugdíjra lett volna jogosult;

- aki 1954-ben vagy korábban született és 2011. december 31-én hivatásos szolgálati jogviszonyban áll, feltéve, hogy ez év végével rendelkezik legalább 25 év nyugdíjjogosító idővel;

- aki 2011. december 31-én a Hszt., Hjt., illetve az 1971. évi 10. sz. tvr. alapján megállapított rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesül, feltéve, hogy a nyugdíjjogosultság szempontjából figyelembe vehető ideje az év végén eléri a 25 évet. Az említett 25 évbe a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban eltöltött idő is beszámít.

A szolgálatteljesítési idő meghosszabbodásához az alábbi könnyítéseket biztosítja majd a törvény, melyeket a Hszt. ez irányú módosításával garantál. A nyugdíjkorhatár elérése előtt 5 évvel, és legalább 30 év szolgálati idő megléte esetén a hivatásos állomány tagja kérheti a rendelkezési állományba helyezését. A rendelkezési állományba helyezést a munkáltató is kezdeményezheti, de ahhoz az érintett beleegyezése is szükséges. A rendelkezési állomány ideje alatt csak vészhelyzet, stb. esetén kerülhet sor munkára kötelezésre, ezért fő szabályként a rendelkezési állomány idejére kvázi a felbruttósított nyugdíj összegét folyósítják majd illetményként. További könnyítést jelentene a könnyített szolgálatba helyezés lehetősége, melyre az 52. életév betöltése után és legalább 25 év tényleges szolgálati idő megléte esetén kérhető. A könnyített szolgálat heti 35 órás szolgálatteljesítési időt és naponta 06,00 illetve 22,00 óra közötti szolgálatellátást jelent, továbbá az érintett túlszolgálatra sem lesz kötelezhető. A könnyített szolgálat idejére az utolsó havi illetmény alapján számított távolléti díjnak megfelelő összegű ellátás jár, amely a könnyített szolgálat ideje alatt nem csökkenhet. A könnyített szolgálattal ellátható munkakörök miniszteri rendeletben kerülnek majd meghatározásra.

A nyugdíjrendszer átalakításával összefüggésben 2011. december 31-ével újabb nyugdíjrögzítésre kerül majd sor, de ez csak az év végén legalább 25 év nyugdíjjogosító idővel rendelkezőket fogja érinteni. Ezen túlmenően az aktuális szolgálati idő - a jelenleg még élő kedvezményes szorzók figyelembevételével - minden hivatásos állományú tag esetében lerögzítésre kerül, bár ez a rögzített idő csak az egyéb fennmaradó jogosultságok (felmentési idő, pótszabadság, jubileumi jutalom mértéke, stb.) szempontjából bír majd csak jelentőséggel. A nyugdíj- illetve a szolgálati idő rögzítések végrehajtására kellő időt biztosít a törvény, mivel az előbbi 2012. december 31-ig, míg az utóbbit április 30-ig kell az arra illetékes szerveknek végrehajtaniuk.

Szolgálati nyugdíjban részesülőkre vonatkozó szabályok

2012. január 1-től szolgálati nyugdíj helyett szolgálati járandóságot fognak kapni azok, akik 1955-ben vagy azt követően születtek. Az 1954-ben vagy azt megelőzően születettek szolgálati nyugdíját öregségi nyugdíjként és csökkentés nélkül folyósítják tovább. Az 57 évnél fiatalabbak szolgálati járandóságának összegét viszont 2012. január 1-jétől a hatályos személyi jövedelemadó kulcsnak megfelelően (jelenleg 16 %) csökkentett összegben - de a jövő évi nyugdíjmelés mértékével növelve - kell folyósítani. A törvény előírja, hogy a járandóság összege nem csökkenhet a 2011. december 31-én hatályos kötelező legkisebb munkabér másfélszerese alá, bár ez nem vonatkozik azokra, akik a 2012. január 1. előtt hatályos szabályok szerint csökkentett összegű szolgálati nyugdíjban részesülnek: pl. 50. életév előtt 25 év jogszerző idővel közös megegyezéssel szolgálati nyugállományba helyezettek. A csökkentés nem terjed ki továbbá arra, aki szolgálat közben megsérült, megbetegedett, és ezért kellett nyugdíjba küldeni. A honvédelmi tárcához tartozó nyugdíjasok tekintetében további kedvezmény, hogy az önkéntes tartalékos szolgálatot vállalók ugyancsak mentesülnek a szolgálati járandóság megadóztatása alól. A szolgálati járandóság az öregségi nyugdíjnak megfelelően évente emelkedik, illetve az abban részesülő a családi adókedvezményt is érvényesítheti a 16 %-os Szja.-val szemben. A 2012. január 1. előtt szerzett nyugdíjnövelési jogosultság (korhatár előtti nyugdíj melletti pl. munkavégzés) a szolgálati járandóság mellett ugyancsak érvényesíthető.

A szolgálati járandóság folyósítása mellett a köz- illetve a versenyszférában egyaránt adott a lehetőség a munkavállalásra. Az úgymond szabad munkavállalásnak egyetlen korlátja lesz: az éves jövedelem nem haladhatja meg a tárgyév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) 18-szorosát. A keresetkorlát a 2008. január 1. előtt nyugdíjba vonultakra fél év eltolással - azaz a június 30. után szerzett jövedelemre kiterjedően - kerül bevezetésre.

A szolgálati járandóság megadóztatása a különleges foglalkoztatási állományba (szenior állomány) történő jelentkezéssel és felvétellel kerülhető el. A szenior állományba tartozók szolgálatellátásának feltételei megegyeznek a könnyített szolgálatot ellátókéval (pl. heti 35 óra szolgálatteljesítés), de a szeniorok beosztásba nem kerülnek kinevezésre, megbízásra, és díjazásként az addig folyósított csökkentés nélküli szolgálati nyugdíjukat kapják majd, ami nem lehet kevesebb a mindenkori kötelező legkisebb munkabér másfélszeresénél. Illetményemelésként a mindenkori nyugdíjmelésben részesülhetnek. A szenior foglalkoztatás kérelemre történő megszüntetése esetén még egy alkalommal van lehetőség a szenior állományba történő visszavételre.

A szolgálati járandóság folyósításának szüneteltetésére az alábbi esetekben kerül sor:

a) szolgálati viszony fennállása alatt elkövetett, öt évig terjedő vagy súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény, illetve

b) öt évet el nem érő szabadságvesztéssel büntetendő szándékos testi sértés, vesztegetés, hivatali visszaélés, bántalmazás hivatali eljárásban, stb. bűncselekmény, amennyiben az érintett nem mentesült az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól. A szolgálati járandóság folyósítására utóbb csak akkor kerülhet sor, az érintett hatósági bizonyítvánnyal igazolja, hogy a szüneteltetési ok már nem áll fenn. Az újbóli folyósításra az időközi nyugdíjmelések figyelembevételével kerül sor.

A szolgálati járandóság szankcionált megszüntetéséhez vezet az úgynevezett „feketemunka”, amely nem csak a szolgálati járandóság folyósításának megszüntetését, hanem visszafizetési kötelezettséget is eredményez: amennyiben kevesebb mint egy éve részesült szolgálati járandóságban, úgy az addig folyósított teljes összeget, egyéb esetben 1 évi folyósított összeget kell az érintettnek visszafizetnie. Ráadásul a szolgálati járandóság ismételt megállapítására nem kerülhet sor, azaz az öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig az érintett semmilyen ellátásra nem számíthat.

Természetesen a szerzett jogokat és az alapvető emberi jogokat teljességgel semmibe vevő törvényi szabályozás ellen a lehetséges hazai és nemzetközi jogi fórumokon fel fogunk lépni, azonban ezzel párhuzamosan az egyéni jogorvoslati eljárást is célszerű megindítani. Erről részletesebben külön cikkünkben szólnunk.

dr. Varga Marianna jogász